

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการวิจัยความเป็นมา วัตถุประสงค์และขอบเขตการวิจัย การนิยามศัพท์และตัวแปร ตลอดจนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยเรื่อง "การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นผู้ประกอบการในธุรกิจที่อยู่อาศัย" ในบทที่ 1 ที่ได้กล่าวถึงแล้วนั้นสามารถนำมาเป็นกรอบหลักใช้ในค้นคว้าเพิ่มเติมเอกสารและงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง การนำเอาแนวความคิดผู้ประกอบการ (Entrepreneur) ธุรกิจที่อยู่อาศัยไปสู่การตั้งและทดสอบสมมติฐานในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ อย่างไรก็ตามจำเป็นต้องอาศัยแนวความคิด เอกสาร และผลงานวิจัยที่ปรากฏส่วนใหญ่จะเป็นเอกสารเผยแพร่ของต่างประเทศ ซึ่งถึงแม้ว่าจะไม่สามารถสรุปผลได้ครบถ้วนสำหรับประเทศไทยที่มีลักษณะพื้นฐานทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองการปกครองที่แตกต่างออก แต่ก็คิดว่าแนวความคิด ตลอดจนระเบียบวิธีการวิจัยต่างๆ ที่ได้ศึกษา และทดสอบจนเป็นที่ยอมรับในทางวิชาการเหล่านั้นสามารถนำมาประยุกต์เพื่อการวิจัยบทบาทของผู้ประกอบการในสาขาธุรกิจที่อยู่อาศัยของประเทศไทยได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งจะเป็นพื้นฐานการพัฒนากิจการวิจัยในเรื่องผู้ประกอบการสาขาวิชาชีพต่างๆ ให้มีความหลากหลายและเจริญก้าวหน้าทางวิชาการต่อไป

เอกสารงานวิจัยที่อ้างถึงสามารถแบ่งได้เป็น 3 ส่วน คือบทบาทของผู้ประกอบการต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ภูมิหลังของผู้ประกอบการที่มีผลต่อการประกอบการธุรกิจ และปัจจัยทางการศึกษาและการฝึกอบรมที่มีผลต่อการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งทั้ง 3 ส่วนนี้มีความสำคัญจะช่วยให้เกิดความเข้าใจถึงบทบาท ความเป็นมาและการเปลี่ยนแปลงของผู้ประกอบการที่จะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าหรือการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการประกอบการธุรกิจทุกประเภทและทุกระดับอันจะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าหรือเชื่อมโยงระบบเศรษฐกิจส่วนรวมของประเทศ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

บทบาทและนิยามของผู้ประกอบการ

บทบาทและความสำคัญของผู้ประกอบการในแง่ของการเป็นผู้นำการกระทำให้เกิดการเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงในระบบเศรษฐกิจไม่ว่าจะเป็นการประกอบขนาดเล็กหรือใหญ่ๆ ซึ่งจะมีผลต่อการเคลื่อนไหวทางด้านแรงงาน ทุน ทรัพยากรและปัจจัยการผลิตต่างๆ อันเป็นกระบวนการผลิตต่อเนื่องกันเป็นระบบลูกโซ่ส่งผลให้ประเทศมีความมั่งคั่ง ประชาชนมีรายได้และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สำหรับผลการวิจัยของนักวิจัยในประเทศต่างมีดังนี้

Schumpeter (1964) เป็นนักเศรษฐศาสตร์ชาวออสเตรียที่มีชื่อเสียงได้ให้ความสำคัญของผู้ประกอบการมากคือเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ผู้ประกอบการจะเป็นผู้นำทำการค้นคว้าคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ๆและมีบทบาทความสำคัญ 5 ประการ คือ

1. เป็นผู้เสนอสินค้าชนิดใหม่ๆ ที่มีคุณภาพแตกต่างไปจากท้องตลาดหรือยังไม่มีในท้องตลาด
2. เป็นผู้นำเอากรรมวิธีการผลิตใหม่ๆ ที่ยังไม่มีการผลิต ณ ที่ใดๆ มาก่อนมาใช้ในการผลิตสินค้าของตน
3. เป็นผู้นำการเปิดตลาดแห่งใหม่ๆ เพื่อการขยายกิจการและระบายสินค้าหรือบริการไปสู่ตลาดแห่งใหม่
4. เป็นผู้ค้นพบวัตถุดิบชนิดใหม่ๆ และนำมาใช้ในการผลิตสินค้า
5. เป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งองค์กรอุตสาหกรรมใหม่ๆ อันเป็นการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาในระบบเศรษฐกิจของประเทศ

Ayal (1966) ได้ศึกษาถึงอุปสรรคที่ไม่ใช่เชิงเศรษฐกิจ (Non Economic Factor) ในทางพัฒนาประเทศของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งพบว่าสาเหตุที่ทำให้กลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไม่สามารถพัฒนาทางเศรษฐกิจได้มากเท่าที่ควรเนื่องจากการขาดแคลนบุคลากรที่มีทักษะในการประกอบการธุรกิจดังกรณีเปรียบเทียบระหว่างประเทศอินโดนีเซียกับมาเลเซีย ประเทศมาเลเซียจะมีความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจมากกว่าอินโดนีเซีย ซึ่งกลุ่มเชื้อชาติที่ทำความเจริญทางด้านเศรษฐกิจให้กับมาเลเซียคือชาวจีนที่มีทักษะในการประกอบการธุรกิจมากกว่าชาวมลายูซึ่งเป็นชนชั้นพื้นเมืองของมาเลเซีย

Bell (1968) ได้ศึกษาบทบาทของผู้ประกอบการในการพัฒนาเศรษฐกิจในกรณีประเทศไทยด้วยการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการเพิ่มของผู้ประกอบการกับตัวแปรทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งพบว่าผู้ประกอบการของไทยตัดสินใจลงทุนเนื่องมาจากนโยบายของรัฐบาลมากกว่าตัวแปรอื่นๆ จึงเป็นการขัดแย้งกับการวิเคราะห์ข้อมูลด้านต่างๆ ที่ไม่น่าจะเป็นไปได้คือตัวแปรทางด้านตลาดหรือเศรษฐกิจจะเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลกระตุ้นให้เกิดการลงทุน ดังนั้น Bell จึงสรุปว่าการที่จะอธิบายสาเหตุการเพิ่มของผู้ประกอบการในประเทศไทยนั้นไม่สามารถจะอาศัยทฤษฎีหรือสมมุติฐานในด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว

Bach (1971) ได้ให้ความหมายของคำว่า "ผู้ประกอบการ" (Entrepreneur) ว่าเป็นผู้นำเอาปัจจัยการผลิตต่างๆ ได้แก่ ทุน ที่ดิน แรงงาน เป็นต้น มาทำให้เกิดการผลิตและบริการ

ผู้ประกอบการจะมีความหมายลึกไปถึงการเป็นของปัจจัยการผลิตและการตัดสินใจขั้นสุดท้ายของการผลิตว่าจะผลิตสินค้าอะไร อย่างไร ที่ไหน เมื่อไร ตลอดจนการเปลี่ยนแปลง ขยาย ก่อตั้ง หรือยกเลิกกิจการและการผลิตทั้งหมด

Al - kasemi (1974) ได้ศึกษาบทบาทของผู้ประกอบการในกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศคูเวตโดยการใช้สมการทางเศรษฐมิติซึ่งพบว่าการที่รัฐบาลกลางประเทศคูเวตเป็นผู้จัดการเศรษฐกิจของประเทศแต่ผู้เดียว โดยอาศัยน้ำมันเป็นฐานเศรษฐกิจหลักนั้นยังไม่เพียงพอจำเป็นต้องพยายามกระจายการพัฒนาเศรษฐกิจไปสู่กิจกรรมอื่นๆ เพื่อการพึ่งพาตนเอง ผู้ประกอบการภาคเอกชนจะเป็นกำลังหลักสำคัญที่จะดำเนินการพัฒนาทางเศรษฐกิจในด้านต่างๆ แทนรัฐบาลกลางได้เป็นอย่างดี

Wiken (1977) ได้ศึกษาเปรียบเทียบอิทธิพลของผู้ประกอบการอุตสาหกรรม (Manufacturing Entrepreneur) ในประเทศฝรั่งเศส ปรัสเซีย ญี่ปุ่น และสหภาพโซเวียตในช่วงศตวรรษที่ 18 และ 19 พบว่าผู้ประกอบการจะมีอิทธิพลต่อความเจริญทางด้านเศรษฐกิจถ้าอัตราความเจริญทางด้านอุตสาหกรรมมีค่ามากกว่าสภาวะที่ก่อให้เกิดผลทางด้านบวกต่อเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้วจะมีอิทธิพลส่งเสริมให้เกิดปริมาณของผู้ประกอบการเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่านโยบายของรัฐบาลจะมีอิทธิพลต่อการเพิ่มขึ้น หรือลดลงของผู้ประกอบการนอกเหนือจากปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

โดยสรุปทั่วไป ผู้ประกอบการ (Entrepreneur) หมายถึง ผู้ที่นำเอาปัจจัยการผลิตต่างๆ ได้แก่ ทุน ที่ดินและแรงงานมาผสมผสานจัดสรรเพื่อก่อให้เกิดการผลิต หรือบริการตลอดจนการดำเนินการจัดหาตลาดเพื่อจำหน่ายผลผลิตหรือบริการนั้นๆ

อย่างไรก็ตามมีผู้อธิบายความหมายของคำว่า "ผู้ประกอบการ" ไว้แตกต่างกันในหลายแนวทางแล้วแต่ความต้องการและความสนใจในสาขาวิชาของแต่ละบุคคลเช่น Schumpeter นักเศรษฐศาสตร์ชาวออสเตรียได้ระบุว่า "ผู้ประกอบการ" คือผู้ที่ก่อให้เกิดสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ หรือ Kilby (1971) ได้ให้คำจำกัดความว่า "ผู้ประกอบการ" คือผู้ที่ทำการจัดสรรปัจจัยการผลิต ทำการเสี่ยง รวมทั้งการตัดสินใจเพื่อดำเนินการ อย่างหนึ่งอย่างใด

ถ้าเป็นทัศนะของนักพฤติกรรมศาสตร์ (D.C. McClelland, 1969) แล้ว ผู้ประกอบการจะหมายถึงบุคคลผู้ซึ่งมีแรงจูงใจอย่างมากที่ต้องการความสำเร็จในชีวิตเป็นผู้ที่สามารถรับรู้โอกาสทางเศรษฐกิจที่แฝงเร้น พร้อมทั้งสามารถดำเนินการหาผลประโยชน์มาสู่ตนเองได้

ในด้านธุรกิจ (Bach, 1967) ส่วนมากจะให้คำจำกัดความของผู้ประกอบการว่าเป็นบุคคลที่ทำการผลิตได้มากกว่าส่วนที่ตนเองจะบริโภคหรือเป็นบุคคลผู้ทำการตัดสินใจภายใน

องค์การธุรกิจว่าจะผลิตสินค้าหรือบริการชนิดใด เป็นจำนวนเท่าไร จะขาย อย่างไร ด้วยราคาเท่าไร จะใช้จ่ายเงินอย่างไร เป็นค่าอะไรบ้าง ตลอดจนทำการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือขยายกิจการ

สำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยจะให้คำจำกัดความของคำว่า "ผู้ประกอบการ" หมายความว่าบุคคลที่มีคุณสมบัติในเรื่องต่อไปนี้ ได้แก่

1. เป็นผู้ที่มีความกล้าเสี่ยงอย่างสมเหตุผลผล (rational risk taking) เพราะผู้ประกอบการจำเป็นจะต้องตัดสินใจกระทำธุรกิจภายใต้ภาวะการณ์ที่ไม่แน่นอน
2. เป็นผู้ที่มีความสามารถในการเปิดรับทางธุรกิจหรือข่าวสารต่างๆ (Perception of business opportunity) เพราะผู้ประกอบการจะต้องแสวงหาโอกาสทางธุรกิจใหม่ๆ และข่าวสารที่ทันสมัยอยู่เสมอ
3. เป็นผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ค่อนข้างสูง (achievement motives) หมายถึงการเป็นผู้ที่ต้องการจะทำอะไรให้สำเร็จด้วยตนเอง
4. เป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในแรงจูงใจภายในตัวบุคคล (internal control) หมายถึง การเป็นบุคคลที่มั่นใจในตนเองและกล้าที่จะดำเนินกิจกรรมต่างๆ ด้วยความสามารถของตนเอง
5. เป็นผู้ที่มีเหตุผลในเชิงเศรษฐศาสตร์ (economic rationality)
6. เป็นผู้ที่มีบุคลิกลักษณะของความเป็นผู้นำค่อนข้างสูง (leadership) อันได้แก่ การกล้าแสดงออก มีศิลป์ในการจูงใจ หรือโน้มน้าวบุคคลอื่นๆ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่ง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มีผู้ทำการศึกษาและค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นผู้ประกอบการเอาไว้เป็นจำนวนมาก ซึ่งจะแยกออกเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้ 3 กลุ่มดังนี้

1. ปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมภายนอกตัวผู้ประกอบการ

Bell (1968) ได้ทำการวิจัยโดยใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์หาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของบุคคลกับกิจกรรมใหม่ๆ ในด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ นอกจากนี้ยังได้ใช้การสำรวจกลุ่มตัวอย่างของผู้ประกอบการที่ได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาลในประเทศไทย ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้พบความสัมพันธ์อย่างมีระบบระหว่างปริมาณของผู้ประกอบการกับตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่สามารถนำมาประกอบการพิจารณาในด้านนโยบายได้ และจากการวิเคราะห์ข้อมูลอื่นๆ พบว่าแรงดึงดูดด้านการตลาดเป็นตัวอิทธิพลสำคัญ ผู้วิจัยได้สรุปว่าไม่มีทฤษฎีใดเพียงทฤษฎีเดียวจะสามารถอธิบายการเพิ่มของผู้ประกอบการในประเทศไทยได้

Susbouer (1969) ได้ทำการตรวจสอบตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการจัดตั้งสถานธุรกิจประกอบกิจการด้านเทคนิคโดยการศึกษาพื้นฐานและคุณลักษณะของผู้ประกอบการในธุรกิจ ผลการศึกษาพบว่าตัวแปรทางด้านแรงจูงใจมีความสำคัญมากที่สุด ตัวแปรอื่นๆ ที่เป็นตัวเสริม คือ เพื่อนร่วมงาน ฐานะทางการเงิน และกลุ่มลูกค้า

Laufer (1970) ได้ทำการศึกษาเพื่อตรวจสอบลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการในฐานะที่เป็นผลิตผลจากปฏิสัมพันธ์หลายชั้นตอนระหว่างวัฒนธรรม เทคโนโลยีและตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจ โดยลอเฟอร์ได้วิเคราะห์บทบาทและอิทธิพลของตัวแปร แต่ละด้านจากข้อมูลที่ได้จากการสำรวจกลุ่มผู้ประกอบการชาวฝรั่งเศส ผลการวิจัยพบว่าสภาพแวดล้อมภายในประเทศฝรั่งเศสทางด้านเศรษฐกิจและวัฒนธรรมเป็นมูลเหตุสำคัญต่อการเกิดและความเจริญเติบโตของกิจกรรมทางด้านธุรกิจในด้านตัวบุคคลพบว่าผู้ประกอบการที่มีคุณลักษณะของความกล้าเสี่ยงพร้อมที่จะดำเนินกิจการใหญ่ๆ ด้วยตนเองและมีการดำเนินกิจกรรมที่ก้าวหน้าทั้งในแง่เศรษฐกิจและเทคนิคโดยสรุปแล้วการวิจัยครั้งนี้พบว่าความเจริญและการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการของฝรั่งเศสนั้นได้รับอิทธิพลจากปฏิสัมพันธ์ทั้งทางด้านสถาบันและด้านบุคลิกภาพส่วนบุคคล

Wiken (1977) ได้ศึกษาเปรียบเทียบอิทธิพลของผู้ประกอบการทางอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อความเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศสหราชอาณาจักรฝรั่งเศส ปรัสเซีย ญี่ปุ่น และสหภาพโซเวียตรัสเซีย โดยใช้ข้อมูลทางเศรษฐกิจและสังคมในศตวรรษที่ 18 และ 19 เพื่อที่จะค้นหาว่าคุณลักษณะแห่งความเป็นผู้ประกอบการนั้นมีส่วนช่วยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมเพียงไรและมีปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคมประการใดบ้างที่มีส่วนช่วยส่งเสริมให้เกิดปริมาณของผู้ประกอบการเพิ่มขึ้น ผลการศึกษาค้นพบว่าความเป็นผู้ประกอบการนั้นมีผลกระทบต่อความเจริญทางด้านอุตสาหกรรม แต่มีขอบเขตจำกัดในด้านปัจจัยที่ก่อให้เกิดปริมาณของผู้ประกอบการเพิ่มขึ้นนั้นพบว่าปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นสิ่งจำเป็นโดยเฉพาะนโยบายของรัฐบาลนับเป็นตัวอิทธิพลสำคัญที่จะทำให้กิจกรรมประเภทนี้เพิ่มขึ้นหรือลดลง

Juhn (1981) ได้วิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อผู้ประกอบการชาวพื้นเมืองของเกาหลี ระหว่าง ค.ศ.1890-1940 ซึ่งเป็นช่วงที่มีการครอบงำทางเศรษฐกิจตามประเทศมหาอำนาจต่างๆ ผลการศึกษาพบว่าความเป็นผู้ประกอบการของเกาหลีนั้นได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจมากกว่าปัจจัยทางด้านสังคมและวัฒนธรรมและผู้นำทางด้านการเมืองของเกาหลีมีอิทธิพลสำคัญต่อการพัฒนาในด้านการจัดการทางธุรกิจอยู่เป็นอันมาก

โดยสรุปแล้วในกลุ่มปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมภายนอกตัวผู้ประกอบการพบว่าปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจหรือการตลาดจะเป็นแรงจูงใจให้แก่ผู้ประกอบการมากที่สุด นอกจากนี้ยังมีปัจจัยทางด้านวัฒนธรรมและบุคลิกภาพส่วนบุคคลเข้ามาเสริมด้วย

2. ปัจจัยทางด้านพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ประกอบการ

Tran (1959) ได้ทำการศึกษาทัศนคติและแรงจูงใจของผู้ประกอบการในเวียดนามเพื่อใช้ในการวางแผนนโยบายภาครัฐบาลโดยได้ทำการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง อาจารย์มหาวิทยาลัย นักวางแผนเศรษฐกิจและนักธุรกิจ ผลการวิจัยสรุปว่าผู้ประกอบการของเวียดนามมาจากกลุ่มบุคคลหลายประเภทมีภูมิหลังต่าง ๆ กันขึ้นอยู่กับโอกาสในทางเศรษฐกิจเป็นสิ่งสำคัญ ในด้านอาชีพดั้งเดิมปรากฏว่าบุคคลกลุ่มนี้มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา แต่ส่วนใหญ่จะวนเวียนอยู่กับการค้า

Hirschmeier (1971) ได้ทำการศึกษาเชิงประวัติศาสตร์กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจของญี่ปุ่นในสมัยเมจิ โดยพยายามพิจารณาตัวแปรทางสังคม ได้แก่ อาชีพเดิม สมาชิกกลุ่มสังคม อายุ ภูมิฐานะ และการศึกษาอบรมเมื่อครั้งเยาว์วัย (อายุน้อยกว่า 20 ปี) ผลการศึกษาพบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่มาจากกลุ่มชาวมุโระมีอาชีพเดิมเกี่ยวกับการค้าและมีภูมิฐานะอยู่ในเมืองหลวง นอกจากนี้ยังพบว่าตัวกำหนดของการเข้ามาเป็นผู้ประกอบการนั้นแท้จริงมิใช่กลุ่มสังคม อาชีพของผู้ปกครองหรือปัจจัยทางสังคมอื่นๆ แต่เป็นแนวความคิดและค่านิยมใหม่ๆ ที่ผู้ประกอบการแต่ละคนได้รับ

Alexander (1960) ได้ทำการค้นหาแหล่งกำเนิดทางสังคมของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมของประเทศตุรกี โดยทำการวิจัยในเขตอิซซึซึ่งเป็นเขตที่มีปริมาณของอุตสาหกรรมประมาณหนึ่งในสี่ของประเทศและเป็นเขตอุตสาหกรรมที่สำคัญที่สุด ผลการศึกษาพบว่าอาชีพเดิมของผู้ประกอบการส่วนใหญ่ได้แก่การค้าขาย รองลงไปได้แก่ชาวนาระดับสูงและคนงานระดับทักษะ

โดยสรุปในกลุ่มปัจจัยทางด้านพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ประกอบการนี้ อาชีพค้าขายจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการเข้าไปสู่ความเป็นผู้ประกอบการ และมีปัจจัยเสริมอื่นๆ คือ การช่วยเหลือสนับสนุนจากเครือญาติ และความคิดริเริ่มใหม่ๆ ของตัวผู้ประกอบการเอง

3. ปัจจัยทางด้านคุณลักษณะเฉพาะของตัวผู้ประกอบการ

Borland (1975) ได้ทำการตรวจสอบคุณลักษณะของนักศึกษาที่มีความต้องการเป็นผู้ประกอบการในอนาคตโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการควบคุมของเลเวนสัน (Levenson's 3 level of control scales) ทำการวัดคุณลักษณะต่างๆ สามด้าน คือ ความเชื่อในความสามารถควบคุมของตนเอง (I) ความเชื่อในการถูกควบคุมโดยสถานการณ์ (C) และความเชื่อในการถูกควบคุมโดยสิ่งมีอำนาจ (P) พร้อมทั้งใช้แบบทดสอบวัดแรงจูงใจที่ต้องการความสำเร็จในชีวิต ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มนักศึกษาที่มีความต้องการที่จะก่อตั้งบริษัทของตนเองในระดับสูงจะมี 2 ลักษณะ คือ

1. มีคะแนนแรงจูงใจสูงแต่มีคะแนนความเชื่อในการถูกควบคุมโดยโอกาสและอิทธิพลอื่นๆ ต่ำ
2. มีคะแนนแรงจูงใจต่ำแต่มีคะแนนความเชื่อในความสามารถควบคุมตนเองสูง

การวิจัยครั้งนี้ยังพบต่อไปว่าพื้นฐานทางครอบครัวมีอิทธิพลมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชีพของบิดา นักศึกษาที่มีบิดาไม่เคยเป็นผู้ก่อตั้งบริษัทมาก่อนจะมีคะแนนทุกอย่างอย่างสูงสุด

Wiley (1977) ได้ศึกษาผู้ประกอบการด้านการผลิตของฟิลิปปินส์ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะค้นหาปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดความเป็นผู้ประกอบการ ผลการศึกษาพบว่ามีความแตกต่างกันในคุณลักษณะระหว่างนักการเมืองและผู้ประกอบการ เช่น ภูมิลำเนาของผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตเมืองและเคยประกอบอาชีพด้านการค้ามาก่อน นอกจากนั้นยังพบว่าผู้ประกอบการมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่า มีความทันสมัยมากกว่าและมีลักษณะอนุรักษ์นิยมต่ำกว่าบุคคลอื่นๆ

Ehrenberg (1977) ได้ทำการตรวจสอบความแตกต่างในด้านทัศนคติและบุคลิกภาพอื่นๆระหว่างผู้ประกอบการกับพนักงานองค์การ ผลการวิจัยพบว่าพนักงานองค์การมีลักษณะต่างๆ ไป ดังนี้คือ ไม่สามารถกำหนดจุดหมายแห่งชีวิตของตนเองได้ชัดเจน มีแนวโน้มที่จะยึดมั่นเฉพาะในหน้าที่ของตนเอง มีความพอใจกับตำแหน่งของตนเอง แต่มีความรู้สึกตนเองประสบความสำเร็จเพียงเล็กน้อย ไม่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และกล้าได้กล้าเสีย สำหรับตัวผู้ประกอบการนั้นสามารถกำหนดจุดหมายแห่งการทำงานได้ชัดเจนมีการแสวงหางานอื่นที่ดีกว่าทำตลอดเวลา มีความไม่พอใจกับฐานะตำแหน่งที่เป็นอยู่ ถึงแม้มีความรู้สึกที่ตนเองประสบความสำเร็จพอสมควร มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และต้องการเป็นอิสระ

โดยสรุปแล้วในกลุ่มปัจจัยทางด้านคุณลักษณะเฉพาะของตัวผู้ประกอบการ จะเห็นว่าทุกงานวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่ากลุ่มผู้ประกอบการนั้นจะมีคุณลักษณะโดยทั่วไปแตกต่าง จากกลุ่มบุคคลอาชีพอื่นๆ กล่าวคือ

1. มีแรงจูงใจที่ต้องการความสำเร็จในชีวิตค่อนข้างสูง
2. มีความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถของตนเองในการควบคุม
3. มีการกำหนดจุดมุ่งหมายในชีวิตของตนเอง
4. มีการแสวงหาแนวทางแห่งชีวิตที่ดีกว่าตลอดเวลา
5. มีความมั่นใจในความสามารถของตนเอง
6. มีลักษณะอนุรักษ์นิยมน้อยกว่า

ดังนั้นงานวิจัยจากที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดข้างต้นอาจกล่าวได้ว่าปัจจัยที่จะ ช่วยเสริมสร้างความเป็นผู้ประกอบการนั้นมาจากปัจจัยภายนอกตัวผู้ประกอบการและปัจจัยภายใน ของตัวผู้ประกอบการเอง ปัจจัยภายนอกตัวผู้ประกอบการได้แก่สภาพทางเศรษฐกิจ สภาพ การตลาด นโยบายและการส่งเสริมของรัฐบาล ส่วนปัจจัยภายในของผู้ประกอบการ ได้แก่ พื้นฐานอาชีพโดยเฉพาะอย่างยิ่งการค้าขาย การมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่ต้องการความสำเร็จใน ชีวิตที่ค่อนข้างสูง การมีความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถของตน ตลอดจนการมีจุดมุ่งหมายใน ชีวิตของตน ฯลฯ เป็นต้น และยังพบว่าเป็นการยากที่จะระบุว่าปัจจัยใดมีอิทธิพลต่อความเป็น ผู้ประกอบการมากกว่ากัน นอกเหนือจากจะกล่าวว่าความเป็นผู้ประกอบการจะต้องอาศัยทั้ง ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในผสมผสานกัน แต่อย่างไรก็ตามสิ่งสำคัญตัวผู้ประกอบการจะ ต้องมีคุณสมบัติ 1-6 ข้อตามที่ได้กำหนดนิยามไว้แล้วในตอนต้นอยู่ในตัวของผู้ประกอบการเอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย